

חוס"ן:

הוא מחזיק

מעמד

ל ה מוכרת היה לקרות.

כאשר פרצה האינתיפאדה בגדה וברצועה, אחזה חרדה בכל המיטרים במרחב. מכיוון שאף אחד מהם לא נקף איפעם אצבע למען העם הפלסטיני מטעמים אלטרואיסטיים, היו לפחד הזה סיבות אינטרסנטיות. בעיקר שתי יים:

● המוני העמים הערביים, הרואים את ה"פלסטינים לוחמים וסובלים, עשויים להפעיל על ממשלותיהם לחץ חזק לעשות משהו למען הפלסטינים ונגד ישראל, בניגוד לרצון הממשלות, הזקוקות לסיוע אמריקאי והחושש שות מפני הסתבכות.

● הדוגמה הפלסטינית יכולה להשפיע על הממונים גם במאבקים פנימיים.

לסכן את חייהם כך, מול הצבא החזק ביותר במיזרח התיכון, שהוא ברוטאלי וחסר-מעצור, רים, מדוע שנפחד אנחנו להתעמת עם הצבא והמישטרה בארץ שלנו?"

מאז פרצו מהומות בכמה מדינות ערביות. השבוע, כאשר זה קרה בי ירדן, רעדו אמות-הסיסים במרחב כולו.

נגד מי?

ה אם היתה זאת "אינתיפאדה 2"?

היה זה הרבה יותר מאשר מהומה מקומית בעיר-שדה קטנה בדרום, מעאן. זה התחיל ללוכש צורה של הפגנות כלל-ארציות, אך נראה שזה לא הגיע למימדים של התקוממות — אינתיפאדה.

לא נשמעה הקריאה להתנער מי מישטרה המלוכה ההאשמית. הקריאה היתה לתיקונים בתוך המישטרה.

הפלסטינים לא לקחו כל חלק במאורעות. הם נהגו כנאה לאורחים בארץ זרה: הם עמדו מן הצד ושתקו. המפגנים היו בכל מקום ירי דניים אמיתיים — בני העם השוכן מדורגי דורות במיזרח-הירדן, רובם בדווים.

בישראל אין תופסים נכונה את ההגדרה הזאת. ישראל, החושב על בדווים, רואה לני גר עיניו בנישכטים כנגב, כעל-גמלים, ש הפכו, במיקרה הטוב ביותר, תושבי-עירות

מישמר במצב כוננות בעמאן חוס"ן מוכיח הישרדות

של הבדווים יודעים כי היציבות של מדינתם תלויה באישיותו של "ה" רודן הנאור", המחזיק ב"רסן-השלי" מון ביד זוקה, אך בלי הגזמות, בלי אכזריות ובלוי שיגיונות אישיים.

לחץ מסוכן

ה שקרה השבוע עשוי לשמש לקח כי ראש-זרואשונה לארצות-הברית.

ירדן מהווה עמוד-תווך במערכת האמריקאית במרחב. היא החוליה המחברת בין המדינות הערביות "המתונות" — מצריים, סעודייה, ובאחרונה גם עיראק. המשבר שפקד את ירדן, ושגרם למהומות,

שתקה פלסטינית

מ טעמים מכסיסים, טוענים פוליטי-קאים ישראלים רבים שירדן היא בעצם פלסטין, וכי המדינה הפלסטינית כבר קמה — או צריכה לקום — ממזרח לנהר. ולר-אייה: רוב האוכלוסיה שם היא פלסטינית, והשאר אינם אלא "בדווים".

השבוע הוכח כי טענה זו אין לה אחיזה במציאות.

הירדנים התמרדו, ערכו מהומות, התעמתו עם צבאם — ואילו הפלסטינים עמדו מנגד. לא זה בלבד שלא

זאת לא אינתיפאדה!

בא לאי-מעט בגלל האמריקאים.

במיקרה הטוב היתה זאת אדישות אמריקאית שמנעה סיוע לירדן, אדישות של האחד הגדול המזלזל באח הקטן, "המונח בכיס".

במיקרה הרע היה זה אמצעי של לחץ, כדי לכפות על המלך מדיניות פרו-ישראלית מסוכנת.

יתכן כי לקח הימים האחרונים לימד את האמריקאים שזוהו מישחק באש. מי שיוזלו כמשך שנים באזהרותיו של המלך, שניכא את הידרדרות המצב במרחב אם לא יופעל לחץ על ישראל ויושג הסדר, עשויים עתה להרהר מחדש באזהרות אלה.

מבחינה זו לא תצא ישראל נשכית רת מן הזעזועים בירדן. נכון להיום.

יש להניח כי עתה יורום הסיוע הכלכלי לירדן — הן מירי ארצות-הברית, הן מירי המדינות הערביות השכנות, שאינן יכולות להרשות לעצמם את התמוטטות המישטרה היירדני.

למרבה האירוניה, דווקא הסעודים הם המיונינים ביותר ביציבות השושלת ההאשמית בירדן. לפני שלושה דורות גירש מייסד השושלת הסעודית, איבן-סעוד, את חוס"ן, אבי-סבו של חוס"ן, ממכה, שם שלטה השושלת ההאשמית מדור-דורות. בין שתי השושלות היתה קיימת איבת-דם. אבל הפוליטיקה אינה מתחשבת בסנטימנטים, ושני הבתים קשורים זה בזה כבר זמן רב.

אופציה שאינה

ה אומרים מאורעות אלה על תורתה של האסכולה הישראלית, המוהה עם אריאל שרון, האומרת שיש לעזור לפלסטין נים להשתלט על ירדן, להמליך בה את אש"ף, וכך לתת לפלסטינים מדינה משלהם, שעומה ניתן יהיה לנהל משאומתן ולהגיע לפשרה על שאר הנושאים?

מאורעות השבוע לא אוששו תורה זו. חול-שתי (והומנית) של המישטרה ההאשמית לא הביאה להתמוטטות, וגם לא הפיחה בקרב הפלסטינים את החשק להשתלט במדינה.

בצורה מזוהה, הוכיחו דווקא מאורעות השבוע כי ירדן היא ירדנית, "האופציה היירדנית-פלסטינית", על כל צורותיה השונות והמנוגדות, לא צברה השבוע תאוצה.

קמו כדי להפיל את מישטרה המלך ול-השליט בארצם את אש"ף, אלא ש-יצאו מוגדרם כדי להוכיח את נאמנרי תם למישטרה.

מדוע? בהיותם זרים בירדן, הם נוהגים כורים בכל מקום: הם זקוקים לביטחון-יתר, והם חוששים מכל עירעור של היציבות.

מכיוון שמאווייהם הפוליטיים נוגעים לג-דה המערבית, שם חיות מישפחותיהם, הם גם מקווים כי המלך, כבעל-יבית של אש"ף, יס-ייע מאבק הפלסטיני.

זאת ועוד: הפלסטינים בירדן רר-אים את חובתם העיקרית בתמיכה באחיהם, אנשי האינתיפאדה בגדה וברצועה. הם חששו מאוד כי המהומות בירדן יסיחו את דעת העולם מן האינתיפאדה.

ואילו הירדנים המקוריים היו משוחררים מדאגות אלה. אותם עניין מה שקורה בירדן עצמם עניינים פרוזאיים כמו רמת-מחיה, מחירים והכנסות. על כך יצא קיצפם. הם דר-שו לסלק את הממשלה שגרמה, לרעתם, למ-צב הכלכלי הירוד.

גם איכיל נפל השבוע שילטונו של המלך, לא היה הדבר מקדם את מטרותיהם של החול-מים על "פלסטיניזציה" של ירדן. שום כוח פלסטיני לא היה תופס את השלטון, אלא הצבא היירדני.

במקום המישטרה המלוכני היה קם, לכל היותר, מישטרה של דיקטטורה צבאית, כפי שהוא מקובל במדינות ערביות רבות, וברוב מדינות הער-לם השלישית.

גם אפשרות זו היתה השבוע רחוקה מאוד מאור.

במשך יותר מ-30 שנה הוכיח המלך חוס"ן כוחה-הישרדות שאין דומה לו. כמעט ואין כיום בעולם כולו שליטי-חיד שהחזיק מעמד כל-כך הרבה זמן.

אחת הסיבות לכך, מלבד כישורו הבל-תיירגיל של חוס"ן, היא המיבנה של ירדן. דווקא חולשתה של המדינה — מדינת-חיד קטנה ודלה בין סוריה וסעודיה, עיראק ויש-ראל, — מחייבת מישטרה חזק, כדי להבטיח את היציבות.

המעמד הבינוני היירדני, המעמד השליט וגם המישפחות המכובדות

ופועלי-ים.

ישראלי כזה יופתע להיפגש בירדן עם שר בממשלה, פרופסור באוניברסיטה ואיש-עם קים עתיר-מיליונים, המגדירים את עצמם בני אווה כ"בדווים", והמצביעים על הייחוס של הם ככני שבט זה או אחר. "הבדווים" הם קציני-הצבא, אנשי-האקמיה, אנשי-המינהל. גם עירוניים מושכעים טוענים למוצאם הי-שיבטי.

עיוות התמונה בעיני הישראלים אינו מיקרי. לישראלים, שלא היו מד-עולם בירדן, אין מושג מהו דמות הא-רין ועמה, ועל כן קל להם לבנות תילית-ילים של תיאוריות, שאין להן כל קשר עם המציאות.

לכן הופיעו השבוע בכלי-התיקשורת היש-ראליים הרבה פרשנויות, שנראו כסירות — למי שאינו יודע מה זאת ירדן.

מראה-רחוב בעמאן הפלסטינים נהגו כאורחים